

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O revizuire necesară. — Modificările făcute Convenției dela Berlin. — Risipa și frivolitatea de după războiu. — Organizarea unei Bănci prin Mecanografie. — Comerțul de devalize. — Vânzarea loturilor obținute prin împroprietărire. — Impozite. Legea timbrului. — *Cronică:* Situația încasărilor și cheltuielilor Statului la 30 Noembrie a. e. Veniturile Statului din taxa de consumație a spiritului. Modificarea legii comercializării. Numerele indiciei. „Severineana” soc. comere. Caransebeș. Banca Națională a Bulgariei. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valoilor la București.

O revizuire necesară.

La 3 August a. e. a fost promulgată Legea pentru extinderea legii Casei de depuneri și consemnațiuni în Transilvania, Bucovina și Basarabia, votată de ambele corpuri legiuitoare încă la 15 Aprilie 1927.

În sensul legii Casei de depuneri și consemnațiuni din 1876, toate sumele în numerar, efecte (titluri de rentă, obligațiuni, acțiuni etc.), cari aparțin minorilor, interzișilor, precum și orice alte sume ordonate sau autorizate a se depune la sau prin organele judiciare, nu se pot depune spre conservare și fructificare decât la Casa de depuneri și consemnațiuni.

Dispozițiile acestei legi ating foarte de aproape nu numai interesele minorilor, interzișilor etc., pe cari de altfel este chemată a le ocroti, ci și interesele băncilor noastre din Ardeal și Bucovina.

Guvernul a fost îndemnat să extindă legea amintită, în finiturile alipite, probabil în urma numărăroaselor încetări de plăți, ce au obvenit în mai multe părți ale țării între băncile, cari administrau bani de-ai orfanilor, în formă de depuneri spre fructificare.

Intenția a fost, desigur, din cele mai bune, efectele punerii în aplicare a legii a creat însă băncilor interesate dificultăți, la cari guvernul nu s'a gândit și pe cari nici decât nu le-a intenționat.

În toial crizei celei mai mari de bani, în toamna curentă și într'un an de recoltă agricolă rea, care a pus în imposibilitate poporația fărănească să-și împlinească angajamentele față de bănci — acestea sunt obligate, să verse sume importante ale depunerilor lor spre fructificare la Casa de depuneri și consemnațiuni, pentru a se conforma dispozițiilor legii.

Cercuirile interesate, prin reprezentanții lor, au arătat la timp, guvernului marile greutăți, ce se crează băncilor și prin aceasta întregii vieți economice a acestei importante părți a țării — dacă se retrag dela bănci depunerile, ce plasau la ele, de obicei, autoritățile tutelare și diferitele oficii de stat.

Guvernul, ce este drept, a arătat înțelegerere pentru doleanțele băncilor și a admis, ca retragerea depunerilor să se facă treptat-treptat, în interval de un an.

Dispoziția aceasta s'a dovedit însă insuficientă, căci cele mai multe bănci, pot satisface obligațiunilor lor de replătire a depunerilor, chiar și în sume eșalonate, numai prin încassarea forțată a creanțelor lor, ceea ce între împrejurările actuale economice însemnează ruina clientelei.

Iar aceasta nu este nici în interesul creditorului și nici în al statului.

Se impune deci, ca actualul guvern, să supună unei revizuiri, dispozițiile de punere în aplicare a legii, ce ne preocupă aici și luate la timpul său, de guvernul anterior.

Să admită fie o diminuare a ratelor de plată, stabilite prin comisiunile Ministerului de justiție, fie o amânare a termenelor de vărsare la Casa de depuneri și consemnațiuni a ratelor — până după recolta anului viitor.

Dela băncile asupra bonității cărora autoritățile de cădere ar avea nedumeriri s'ar putea cere garanții speciale pentru replătirea depunerilor. Dat fiind anul economic foarte slab și criza financiară acută prin obligarea băncilor la restituirea depozitelor spre fructificare, băncile la rândul lor ar fi nevoite să constrângă debitorii lor la vărsări de sume mai mari, ceea ce ar agrava și mai mult criza de numerar ceea ce nu este în interesul nici a guvernului și nici a economiei naționale. Prin urmare suntem de părere că în interesul pieței trebuie neapărat să se amâne termenele de vărsare a depozitelor minorilor și interzișilor la Casa de depuneri și consemnațiuni.

Pe de altă parte nu este just ca chiar cei suferinzi: minorii și interzișii să fie păgubiți, căci interesele ce le plătește Casa de depuneri și consemnațiuni față de cele dela băncile particulare sunt foarte mici. Ori prin amânarea propusă de noi minorii ar mai beneficia un an de dobânzile destul de considerabile ce plătesc băncile particulare.

Părerea noastră este că tocmai pentru a servi interesele minorilor și interzișilor legea Casei de depuneri și consemnațiuni ar trebui modificată în sensul ca și în viitor banii tutelari să se poată depune la bănci particulare, deoarece dificultățile în cari au ajuns unele bănci în urma situații anormale și trecătoare de acum, nu sunt motive de temere. Legiuitorul va avea să prefindă anumite garanții speciale pentru siguranța depozitelor tutelare și astfel se va avantaja și avutul minorilor și interzișilor și se servesc și interesele generale economice.

Modificările făcute Convenției dela Berlin.

În No. 46 din 17 Noembrie a. c. a revistei noastre am publicat acordul româno-german și împrejurările între cari s'a semnat. Dl ministru I. Răducanu a fost trimis la Berlin de guvernul

român cu însărcinarea de a obține unele modificări a convenției în favoarea noastră. În zilele aceste dl I. Răducanu s'a reîntors în țară, încheindu-și misiunea cu deplin succes.

Modificările obținute sunt următoarele:

1. Guvernul german declară că acceptă de pe acum oferta ce guvernul român o va face posesorilor germani de rentă nestampilată dinainte de războiu, conform convenției și anexei dela 10 Noembrie a. c., și că nu va da sprijinul său nici unei pretențiuni, care ar pune în joc condițiile acestei convenții și ale anexei ei. Acest adaos este de cea mai mare importanță; prin convenția dela 10 Noembrie a. c. statul român este obligat să facă o ofertă posesorilor de rentă, dar această obligație rămânea unilaterală, nimenea nu se obligă să accepte oferta statului român. Prin declarația făcută acum de statul german, lipsa aceasta este înlăturată.

2. Prin convenția dela 10 Noembrie se stabilea că verificarea titlurilor pretinse a fi fost în posesie germană înainte de 14/27 August 1916 se va face de orice bancă din Germania, căreia i se vor prezenta asemenea titluri, și aceasta fără nici un drept de control din partea statului român.

La această stipulație s'au introdus modificări importante, și anume: nu vor face asemenea verificări decât marile bănci emitente ale rentelor în chestiune (Diskontoges, Deutsche Bank, Bleichrader & Co., etc.), iar statul român își va trimite un reprezentant la Berlin, care va participa la verificări și va decide în cazurile îndoelnice. Deasemenea, termenul prevăzut în acest punct, în care se vor putea face contestații din partea detentorilor români, s'a prelungit dela o lună, la trei luni.

3. O altă modificare importantă constă în faptul că se stabilește că prin paragraful IV al convenției, statul român nu e obligat a retrage decât procesele sale contra statului german, pendinte în fața tribunalului arbitral mixt germano-român; procesele particularilor români contra statului german rămân a fi astfel duse mai departe. Aceasta este o nouă concesiune a Germaniei, deoarece înțelesul care se dăduse mai înainte acestui paragraf, era că statul român renunță la procesele particularilor contra statului german cu alte cuvinte se obligă a despăgubi el însuși pe supușii săi.

4. În sfârșit, statul german renunță la taxa de timbru, în cazul când titlurile vechi de rentă ale posesorilor germani vor fi schimbate cu altele noi.

Risipa și frivolitatea de după războiu.

În ziarul „Cuvântul“ a apărut o serie de articole judicioase de distinsul economist *Dr. G. D. Creangă* despre „Deficitul bugetar“.

În acești ani de mizerie și de criză permanentă s'a făcut o risipă nemai pomenită, ce dă dovadă de o ușurință și risipă extraordinară de mare. Din articolul menționat extragem câteva date după statistica Ministerului de Finanțe, cifre care vorbesc dela sine:

În anii 1919—1926 s'au importat: Mătăsuri pentru 4 miliarde Lei; fructe și coloniale 5 miliarde; Zahăr și zaharicale 2¹/₂ miliarde; Automobile 5 miliarde; Cauciucării și accesorii 3 miliarde; Jucării și parfumerii (afară de contrabande) 0·7 miliarde. Total 20·6 miliarde Lei.

Am mai importat textile pentru 41 miliarde Lei pe când mașini agricole și industriale — cele mai indispensabile pentru refacere — numai pentru 9 miliarde Lei.

Dela 1919—1927, am importat: Heringi 659 milioane Lei; Țări 36 mil.; Sardele 63 mil.; Iere 40 mil.; Pălării de damă 768 mil.; pe când pluguri, grape, etc. 407 mil.; Portocale, lămâi 772 mil.; pe când coase, seceri 406 mil.; Ceai 550 mil.; cafea 1787 mil.; Stafide 165 mil.; Curmale 74 mil.; Migdale 79 mil.; Roșcove 34 mil.; Smochine 137 mil.; Castane 36 mil.; Scorțișoare 43 mil.; Măslina 896 mil.; Cicoare 209 mil.; Cacao 367 mil.; Orez 2042 mil.; Alune americane 236 mil.; Ciorapi de mătase 796 mil.; Roșu de buze 60 mil. Lei.

Dar acest desmăț domnește și la populația rurală nu numai la acea orășenească. În urma legilor îngăduitoare consumația alcoolului s'a majorat în mod primejdios. Astfel *Dr. G. D. Creangă* după registrele Ministerului de Finanțe a calculat că în anul 1926 s'a cheltuit pentru beuturi spirituoase exact 16 milioane Lei, transformându-se 110.000 vagoane alimente hrănitore în valoare de 7 milioane Lei în băuturi otrăvitoare.

Atâta timp cât va domina acest lux și risipă înzădar vom face stabilizare și încheia împrumuturi căci tot nu ne vom reface economic, până când înainte de toate nu ne vom schimba toată concepțiunea de trai și nu vom începe refacerea morală.

Nu putem decât să iscălim și să acceptăm întocmai concluziunile *dlui Dr. G. D. Creangă*.

„În situația sufletească actuală a populației noastre a-și dori activitatea lui *Gheorghe Lazăr* pentru cei buni dar nepăsător și apatici, și a lui *Ulad Tepeș* pentru cei necinstiți, cari au viștat atmosfera sufocându-ne, criza materială agravându-se, alternându-se cu criza morală“.

Organizarea unei Bănci prin Mecanografie.

(Urmare).

Iată-ne deci convinși de avantajile mecanizării contabile.

Dar ne aflăm atunci înaintea unei alte probleme: care mașină va trebui să alegem?... Ne-am pus pe examinarea numeroaselor tipuri, am ascultat cu bunăvoință ditirambii fiecărui comerciant și chiar, câte odată, criticile interesate și interesante, pe cari le făceau aparatelor concurente.

Incurcătura noastră e mereu mare; fiecare mașină are calitățile sale anumite și deasemenea câteva mici defecte... una merge foarte repede, alta scrie mai bine, aceasta e electrică, cealaltă face copii numeroase. Am vrea desigur perfecțiunea, dar convinși că ea nu există în lumea aceasta, nici printre oameni, nici printre mașini, și neavând nici o dorință de-a imita măgarul lui *Buridan*, ne decidem la alegerea unei mărci după regula următoare: *Unitate de mașină pentru toate Serviciile și pentru toate lucrările*.

Oricare ar fi sistemul adoptat, el va fi unic și va trebui să confecționeze intrările și eșirile noastre de efecte, borderourile noastre, conturile noastre curente, jurnalele noastre, deconturile noastre de bursă, trimiterile noastre de cupoane, etc. etc.

Marele avantaj pe care îl vedem la această unitate, e că pot face dactilografele să se schimbe între ele. În caz de vacanțe, de boală, de plecare, e posibilitatea de-a alege un personal mașinist numeros schimbându-l după necesitate. Dacă 4 sau 5 tipuri de mașini au fost adoptate, pentru că fiecare tip e mai apt la cutare sau cutare lucru, mai repede la confecțiunea sa, etc., alegerea personalului de schimb va fi forțamente mult mai limitată, și cum contabilitatea mecanografiată nu permite întârzieri, ea formează un tot complet, că un mecanism imobilizat, imobilizează mai întotdeauna ansamblul, cauzele de pană vor fi multiplicare și bunul mers al Casei, la un moment dat, compromis.

După numeroase comparații, ne-am oprit la un tip care ne-a părut că reunește calitățile pe cari le-am fi dorit. N'avem nici decum pretenția de-a spune că mașina aleasă este „the best in the world“, dar foarte bine că, în cazul nostru particular și cu contabilitatea noastră, dat fiind spațiul de care dispunem, felul clientelei noastre și a afacerilor, controalele pe cari am fi dorit să le obținem, etc., e instrumentul care ni s'a părut cel mai bine apropiat nevoilor noastre.

Alți conducători de industrie sau de bancă vor fi recurs, fără îndoială, cu concepțiuni contabile diferite, la mașini de alte mărci și vor obține deasemenea rezultate excelente, dar ei vor trebui să plece dela principiul următor: *Contabilitatea urmează să fie adaptată la mașină, și nu mașina la contabilitate*.

Instrumentul este rigid, limitat la posibilitățile sale; el nu-i apt la toate lucrările, el nu poate scrie, copia, aduna, scade, înmulți, împărți, întrebuința toate formatele de hârtie, cum o va face

un contabil și, o va putea el, căci aceasta n'ar fi o însușire. Noi suntem în era întrebunțării diviziunii muncii, a specialității. Fiecare funcționar are un lucru bine definit, puțin complicat, totdeauna acelaș, și trebuie să capete la acesta o îndemânare destul de mare. Acelaș lucru e și cu mașina: ea trebuie să fie relativ simplă, dar robustă și să se adapteze la un lucru simplu. Exemplu: a scrie și scoate solduri. Așa va fi cât mai bine utilizată de către un funcționar al cărui lucru va fi fost pregătit și căruia îi va rămâne să facă totdeauna acelaș gest.

Tipul de mașină ales, trebuie să i se adapteze contabilitatea: aceasta nu-i un nimica toată și cere o lungă și minuțioasă pregătire. Trebuie să se încredințeze această pregătire, unei singure persoane care să fie bine convinsă că ei i se încredințează progresul și interesul Casei înaintea liniștei sale personale. E un mare efort și adesea un foarte mare sacrificiu cari i se va cere. Ea va trebui în timp de mai multe luni, cu titlul de lucru preparator, peste ocupația sa obișnuită, să se necăjească cu confecționarea complicată de imprimate, a calcula orarii, a tria personalul său, apoi a examina sub toate fețele și în toate raporturile sale, cu Cartea Mare, Jurnalul, Balanța și Controalele, fiecare caz contabil și de a redija în sfârșit instrucțiuni clare și precise. Deci e locul de-a i se conferi o autoritate incontestabilă.

În sfera sa, însărcinatul ales sau organizatorul străin de Casă, va exercita un fel de dictatură și Direcțiunea va trebui să-l susțină fără slăbiciune, în cazul când el ar întâmpina, în îndeplinirea scopului său greu de ajuns, rezistențele declarate sau cea forță de inerție bine cunoscută, așa de puternică într'un astfel de caz.

Direcțiunii îi aparține de-a alege „the right man“.

Căci pregătirea minuțioasă a mașinației este lucrul cel mai important de făcut pentru a avea certitudinea reușitei; câte supărări au fost înregistrate pentru că s'a început fără a fi gata! Ce s'ar spune de un automobilist care ar pleca pentru un lung și periculos drum fără a se asigura că rezervoarele sale sunt pline, radiatorul fără curgere și că el s'ar putea aproviziona pe drum. La fel e și cu mașinația: înainte de-a o pune în serviciu, toate imprimatele trebuiesc să fie gata, personalul exercitat, mașinile încercate, orarile de lucru stabilite și verificate. Instrucțiuni clare, amănunțite, cu grije redijate, trebuiesc să prevadă toate cazurile cari se vor prezenta.

Acest studiu pregătitor ne-a cerut mai multe luni și unul din procuriștii noștri care a fost însărcinat cu aceasta n'a dormit toate nopțile cu un somn liniștit. El avea câte odată coșmaruri strașnice când totalizatoarele uriașe, în care fiecare cifră era un dinte formidabil, se încurcau talmeș-balmeș cu registre, mașini de scris, borderouri dela Banca Franței, clienți și director. Oribilă amestecătură!...

Aceste borderouri de scont ale Băncii Franței, mai ales, i-au dat mult de lucru. Deși vedea îndată, în examinarea mecanizării Portofoliului nostru, că, pentru a nu avea a face cu totalizatoarele, cu manipularea lor, a trebuit să luăm aceste borderouri ca bază și să regulăm în co-

loanele lor dispozițiunea tuturor imprimatelor noastre.

Instrucțiunile contabile pregătite, imprimatele în depozit, rămâne a se ocupa de chestiunea personalului, de instruirea sa, de încadrarea sa.

Îndată ce tipul de mașină de care trebuie să ne servim a fost definitiv adoptat, suntem preocupati de funcționarii cari vor avea a face cu funcționarea acestor instrumente costisitoare și relativ delicate. N'a intrat în intențiunile noastre de-a recruta din afară un personal specializat. Am cerut deci în Serviciile noastre și, în particular, Contabilității și Portofoliului, voluntari pentru serviciile mașinilor cari erau să fie în curând introduse în birourile noastre. Inscriserile depășiră cu mult nevoile noastre. Atracția noutății, siguranța de-a conserva o întrebunțare, dorința de-a se remarca, ambiția legitimă de-a se specializa, fură atâtea mobile care împinseră funcționarii noștri să ne ceară instruirea mecanografică. Noi făcurăm atunci un triaj, eliminând persoanele prea în vârstă pentru a se pune ușor în curent cu acest lucru nou, acele cari nu ne-au părut îndeajuns de active sau destul de atente, sau a căror lucru anterior nu ne-a relevat calități de ordine și de grije pe cari am fi dorit să fie desfășurate de mecanografiile noștri.

O înțelegere fu făcută cu firma care trebuia să ne furnizeze mașinile și, cu rândul, 2 ore pe zi și pe echipă de 4 persoane, în timp de trei luni pe cari le-am avut de întrebunțat la pregătirea instrucțiunilor și imprimatelor, personalul nostru își făcu ucenicia sa.

La 1 Aprilie 1926, puserăm 4 mașini în serviciu la „Portofoliul“ nostru și, la 30 lunie în acelaș an, 5 la „Contabilitatea“ noastră; de atunci, o altă mașină e în folosință la serviciul nostru „Bursă“ și două altele la „Conservarea Titlurilor“.

Mecanizarea Portofoliului este o operațiune relativ simplă și am ales-o pentru o primă experiență. Nu-i nici o dificultate de a schimba intratele, eșitele și confecționarea borderourilor manuscrise prin aceleași operațiuni dactilografiate; numai controalele sunt deplasate. Într'adevăr, într'un portofoliu după metodele vechi, jurnalul de intrarea și eșirea efectelor controlează borderourile de primire sau de trimiterea acelorași efecte. În Portofoliul mecanografic, intrarea sau eșirea și borderourile raportându-se la acestea, sunt făcute simultan de către acelaș persoană.

Eroarea e umană, de când lumea și pentru toate profesiunile, și e absolut necesar de a se stabili un control al acestor operațiuni; vom vedea mai departe cum funcționează cu ajutorul adiționezei.

Schimbarea contabilității oferă multe dificultăți, unele de ordin contabil, alte de ordin material.

Făcurăm mai întâiu un salt în necunoscut reunind pozițiunile noastre și conturile noastre curente. De-acum înainte, conturile noastre curente vor trebui să furnizeze în orice moment soldurile cari ni sunt cerute din toate părțile, de unde necesitatea de-a instala Serviciul în apropierea casselor noastre. Dificultate mai mare. Suprimarea „Pozițiilor“ noastre ne obligă, pentru a începe, a reporta în conturile noastre noi toate soldurile

noastre, și aceasta dintr'o singură dată, în afară de orele noastre de oficiu, adevărat între 1:30 la 30 lunie și 9 ore la 1 Iulie. Sunt cam la zece mii de solduri; timpul acordat e prea scurt. În loc de-a încheia conturile noastre la 30 lunie, noi le vom încheia excepțional la 27, prevenind clientela noastră printr'un anunț mic intercalat în còpiile noastre de conturi. Ziua de 28 e într'o Duminică; noi vom avea deci o seară, 2 nopți și o zi întreagă. Mare pregătire pentru luptă. În afară de materialul nostru nou, o mașină și un operator ne-au fost împrumutați de către furnizorul nostru. Cei doi mecanici ai Casei sunt în permanență. Personalul nostru e împărțit pe echipe cari se schimbă; fiecare echipă are un număr determinat de conturi de făcut, aceste conturi fiind repartizate alfabetic.

Treptat-treptat, înscrierile soldurilor sunt controlate, punctate și adunate de către funcționarii însărcinați de-a stabili balanța care ne va da siguranța că nici un sold nu va fi fost uitat sau eronat.

Și la 29 lunie, dimineața, toate extrasele și balanța justă: suntem gata a funcționa.

* * *

Poate că v'ar interesa întrucâtva amănuntele mersului contabil al Serviciilor noastre. Cu toată ariditatea subiectului, voi încerca să fiu clar și să nu abuzez de bunavoitoarea Dv. atenție.

Operațiunile cari alimentează activitatea unei Bănci provine din 3 mari cauze:

Cassa, Portofoliul, Titluri.

Cassa.

Rolul mașinilor la Cassă e destul de redus. nu le-am încredințat decât borderourile de trimiterea efectelor domiciliate la gișeurile noastre; aceste mașini totalizează borderourile și fac din acestea două còpii.

(Va urma).

Comerțul cu devize.

Noui dispoziții ale Băncii Naționale.

Banca Națională a trimis următoarea circulară băncilor, despre modul cum urmează să se facă pe viitor comerțul cu devize:

„Prin comunicările noastre telefonice făcute serviciului dv. de devize, vă încredințăm că Banca Națională se angajează să acopere toate plățile în valută ale clienților dv., autorizate de către Oficiul Central de control al Devizelor pe baza de Lei 807 (opt sute șapte) una livră sterlină, iar dv. urma să le efectuați aceste plăți, socotindu-le livra sterlină la Lei 807:50; iar celelalte devize la paritatea corespunzătoare acestei baze.

Sunt numai trei zile de când această înțelegere a avut loc și constatăm, cu regret, că unele din bănci au și nesocotit-o.

În adevăr, suntem informați că parte din bănci, și nu din acelea mai puțin importante s'au

abătut dela această normă, cumpărând dela exportatori pe cursuri superioare acelei de mai sus.

Această abatere nu poate, însă, fi îngăduită de Banca Națională care înțelege că, din moment ce pune la dispozițiunea băncilor totalul devizelor de care au nevoie — și acestea nu pot fi decât numai acele aprobate de Oficiul central de control al devizelor — pe cursul de 807 Lei — una liră sterlină, luată ca bază, acest curs trebuie să fie respectat de bănci și prin urmare, ele nu pot oferi exportului sau în general vânzătorilor de devize fie din țară sau din străinătate un curs superior acelu de 807, — care constituie pentru bănci cursul maximum de cumpărare al devizelor.

Ca urmare la cele ce preced, sunteți rugați să comunicați zilnic și Băncii Naționale a României toate devizele ce cumpărați în țară, precum și acelea ce vi se oferă spre vânzare din străinătate.

Până la normalizarea cursului este oprit băncilor de a face comerțul de devize între ele.

În caz că o bancă posedă într'o zi mai multe devize decât necesită trebuințele clienților săi, prisosul îl va depune la Banca Națională a României.

Cu începere dela primirea acesteia, sunteți rugați să publicați, în mod cât se poate de citibil, în sala operațiunilor dv. de devize, cursul de cumpărare și de vânzare al acestora.

Vă atragem, în mod foarte stăruitor atențiunea asupra importanței ce dăm acestei instrucțiuni, precum și asupra consecințelor ce pot avea pentru bănci nerespectarea lor.

Vânzarea loturilor obținute prin împrumut.

S'a constatat, că multe judecătorii de ocol autentifică acte de vânzarea loturilor distribuite prin împrumut, sau parte din ele — fraudând legea.

Se ascunde caracterul lotului vândut — menționându-se că nu este vorba de un lot de împrumut, ci de un imobil sau „loc de casă”, sau „teren din vatra satului”, etc.

Prin astfel de mijloace, părțile contractante eludează dispozițiunile legii din 15 Martie 1925 privitoare la înstrăinarea loturilor dobândite prin împrumut, iar judecătorii sau notarii publici nu le cer totdeauna dovada că terenul vândut este dobândit prin împrumut, sau că condițiile legii de mai sus sunt satisfăcute.

Casa centrală a împrumutului a atras atenția printr'o circulară organelor de aplicare a reformei agrare, să vegheze ca terenurile date pe baza legilor de împrumut să rămâie sau

să ajungă numai în stăpânirea acelor pe cari legea i-a avut în vedere.

Toate vânzările ce se fac trebuie controlate, urmând ca locuitorii să fie înștiințați, printr'o cât mai întinsă publicitate — că actele făcute în fraudă legii sunt nule.

Pentru reprimarea fraudelor — acolo unde se va dovedi că s'au făcut vânzări, fără respectarea condițiilor prevăzute în art. 1 și 2 al legii amintite — se va proceda în conformitate cu art. 5 și 11 ale regulamentului legii (publicat în „Monitorul Oficial” No. 85) și anume: se vor lua oferte dela îndreptățiii din comună doritori să cumpere terenul, se va depune prețul de vânzare prevăzut în act și se va înștiința Casa centrală — înaintându-se o copie după actul autentic de vânzare, cu descrierea terenului vândut și cu dovadă că este obținut prin improprietărire — spre a se putea cere anularea actului și deposedarea cumpărătorului.

Pământul obținut prin improprietărire nu se poate vinde, conform legii, decât după 5 ani dela data obținerii titlului definitiv de improprietărire pe baza achitării integrale a lotului, iar în Transilvania după 5 ani dela întabularea în cartea funduară.

Cel care voește să vândă, va trebui să înștiințeze, mai întâiu, consilieratul agricol și să obțină un certificat, care să-i acorde acest drept.

Nu au drept să cumpere decât cetățenii români, muncitori de pământ, instituțiile culturale și cooperatiunile.

Un cumpărător nu poate cumpăra mai mult de 25 ha., iar acei cari au proprietăți de 25 ha., nu pot cumpăra din pământul dat la improprietărire.

Orice act de vânzare făcut fără respectarea acestor condiții, nu are nici o putere și va putea fi oricând stricat de vânzător, sau de moștenitorii lui, de Stat sau de procuror.

În încheiere, se precizează că sătenii cari au cunoștință despre astfel de vânzări — să înștiințeze imediat consilieratele agricole spre a se lua măsurile necesare.

Atragem atențiunea băncilor noastre asupra acestor dispoziții pentru a putea fi cu atențiunea cuvenită la aprobarea de împrumuturi pe imobile primite prin improprietărire.

Impozite. Legea timbrului.

— O circulară a ministerului de finanțe. —

Administrațiile financiare din țară au primit următoarea circulară:

În circulara No. 57.381 din 25 Februarie 1928 vi s'a arătat că relațiunile dintre bănci pot fi de

trei feluri: credit, depozit și mandat. Vi s'a arătat totodată felul în care se impun relațiunile dintre băncile din țară și cele din străinătate atunci când este vorba de relațiuni de depozite.

Întru complectarea circularei mai sus menționată, în special în ceiace privește operațiunile dintre băncile din țară și cele din străinătate, atunci când este vorba de relațiunile de credit și de mandat, se precizează:

1. — Caracterul contului se stabilește după aceleași criterii menționate în sus zisa circulară.

2. — Impozitul de 0.20 la sută prevăzut de art. 14 alin. 6 se percepe și la creditele în cont curent (dacă nu sunt asigurate și prin alte acte supuse impozitului) acordate în valută străină de către băncile din străinătate băncilor sau bancherilor din țară.

Impozitul de 0.20 la sută lovește soldul dela 30 Septembrie 1928 — la închiderile ulterioare se va taxa numai diferența cu care soldul maxim următor depășește soldul maxim taxat.

3. — Creditele obținute de bănci și bancheri în străinătate pe bază de cambii (trate, bilete de ordin, scont de portofoliu, etc.), dat fiind că la aceste cambii se plătește impozitul prevăzut de art. 14, alin. 4, nu se mai taxează cu impozitul de 0.20 la sută prevăzut de art. 14, alin. 6.

4. — a) Soldurile creditoare în valută străină ale băncilor din străinătate provenind din dispozițiunile băncilor din țară asupra lor, ca de pildă emiteri de cekuri, ordine poștale de plată care prin urmare rezultă din executarea unui mandat, nu sunt supuse impozitului proporțional prevăzut de legea timbrului decât atunci când aceste dispozițiuni sunt executate în virtutea unui credit acordat;

b) Creditele de curier în străinătate care trebuiesc acoperite în termenul zilelor de curier, adevă în termenul socotit până ce acoperirea ajunge în străinătate prin poștă, intră în categoria operațiunilor de mandat;

c) Soldurile creditoare care rezultă din utilizări provizorii și care se acoperă în termen de cel mult 45 zile, intră și ele în categoria relațiunilor de mandat și deci nu sunt scutite de impozitul de 0.20 la sută.

Modul de percepere.

Impozitul de mai sus se va credita Ministerului de Finanțe de către bănci, într'un cont special ca și celelalte impozite pentru care s'a admis acest mod de percepere.

Suma creditată se va vărsa în interval de două luni dela închiderii semestriale a conturilor respective, adevă la 1 Martie și 1 Septembrie ale fiecărui an.

Conform celor de mai sus, prin excepție, impozitul datorat asupra creditelor în valută străină dela punerea în aplicare a legii timbrului și până la 30 Septembrie 1928, se vor calcula numai pe baza soldurilor creditoare existente la 30 Septembrie 1928 și se varsă la 31 Decembrie 1928.

Odată cu vărsarea impozitului băncile vor anexa și un borderou în dublu exemplar indicând cuantumul soldului la care se plătește impozitul pentru fiecare credit în parte.

Unul din borderouri, vizat de administrația financiară, va fi prezentat de către bănci comisiunilor speciale de impunerea veniturilor comerciale.

Aceste borderouri vizate de administrația financiară fac dovada achitării impozitelor proporționale prevăzute de art. 14 legea timbrului la actele de creanță încheiate de bănci în străinătate și impozabile conform art. 111 legea timbrului. Prin prezentarea acestor borderouri comisiunile de impunere sunt descărcate de sancțiunile prevăzute de art. 74 legea timbrului și vor putea decide asupra scutirii de impozit mobilier, de va fi cazul.

CRONICĂ.

Situația încasărilor și cheltuielilor Statului la 30 Noembrie a. c. Situația provizorie a încasărilor și cheltuielilor Statului, la 30 Noembrie a. c. se prezintă după cum urmează:

Încasările în primele zece luni ale anului au fost de 25 miliarde 242 milioane 612.323 Lei.

Încasările pe luna Noembrie a. c. au fost de 3 miliarde 30 milioane 435.582.

Totalul încasărilor provizorii ale Statului, dela 1 Ianuarie la 30 Noembrie a. c., 28 miliarde 273 milioane 47.905 Lei.

Plățile făcute pe primele zece luni ale anului au fost de 23 miliarde 998 milioane 566.682 Lei.

Plățile pe luna Noembrie a. c. au fost de 4 miliarde 151 milioane 943.500 Lei.

Totalul cheltuielilor Statului făcute dela 1 Ianuarie la 30 Noembrie a. c. au fost deci de 28 miliarde 150 milioane 510.182 Lei.

Ținând seama că evaluările bugetare pe 11 luni ale anului în curs au fost de 35 miliarde 154 milioane 166.666 Lei și că încasările făcute în acea perioadă au fost numai de 28 miliarde 273 milioane 47.905 Lei, rezultă că în 11 luni avem un deficit bugetar de 6 miliarde 881 milioane 118.761 Lei.

*

Veniturile statului din taxa de consumație a spiritului au fost în 1924—1928 următoarele:

1924 . . .	Lei	1,209.592,500
1925 . . .	"	1,311.760,000
1926 . . .	"	2,529.969,120
1/2 an 1927 . . .	"	1,531.504,210
1/2 an 1928 . . .	"	220.534,200

Reducerea extraordinar de mare a veniturilor este o consecință a noiei legi a spiritului.

*

Modificarea legii comercializării. Prin deciziunea ministerului de industrie și comerț No. 129.522 din 8 Decembrie 1928, s'a instituit o comisiune pentru studiul unui nou proiect de lege privitor la organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor Statului compusă din domni:

Gr. Antipa, membru al Academiei Române; D. Burileanu, guvernator al Băncii Naționale a României; Ing. I. Buruiană, director general în Ministerul industriei și comerțului; C. Bungețeanu,

profesor al Academiei de înalte studii comerciale și industriale; L. Catargi, fost efor al spitalelor civile; N. Corodeanu, profesor universitar; A. Corceanu, doctor în drept; Al. Davidescu, inginer, inspector general; P. Demetriad, inginer, directorul docurilor Brăila; Dr. Ernest Ene, secretar general al Ministerului industriei și comerțului; M. Ghelmegeanu, doctor în drept, avocat; N. Ghiulea, profesor universitar; C. Hoiescu, ing. de mine; Pompiliu Ionțescu, doctor în drept, avocat; Horia Maniu, doctor în științele economice; S. Mantu, doctor în drept, avocat; Ing. St. Mihăilescu, mare industriaș; Gr. Mladenatz, doctor în științele economice; director al centralei cooperativelor; Ing. D. Roșu, directorul serviciului hidraulic din ministerul comuncăștilor; Al. Stan, avocat, consilier al ministerului de domenii; Gh. Ștefănescu, avocat; Gh. Tașcă, profesor universitar; Corneliu Torocceanu, inginer, directorul conductelor de petrol; I. Vardala, director general al serviciului de navigație; Gh. Vidrașcu, secretar general al ministerului de agricultură; Gh. Zane, conferențiar la universitatea din Iași; D. I. Urban, subdirector general, va îndeplini atribuțiunile de secretar al acestei comisiuni.

*

Numerele indicii pe Noembrie a. c. nu arată față de Octombrie a. c. aproape nici o deosebire. Media prețurilor tuturor mărfurilor a fost de 55.93 ori mai mare decât în August 1916.

*

„Severineana” soc. comerc. Caransebeș a fost declarată în stare de faliment. Termenul anunțării creanțelor este 26 Ianuarie 1929 și al verificării la 23 Februarie 1929. Delegația creditorilor se va constitui la 26 Februarie 1929. Curator al masei falimentare este avocatul Dr. Ernest Halle din Caransebeș.

*

Banca Națională a Bulgariei a redus scontul cu ziua de 15 Dec. a. c. dela 10% la 9%. Bulgaria cu 10% a avut etalonul cel mai urcat în Europa și va continua să rămână și cu etalonul de 9% la locul prim.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 1 Dec. a. c., a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur monete și lingouri, etc.	7.539,546.632
Argint și diverse monete	5,850.131
Portofoliul român și străin	9.375,684.625
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	895,231.160
Centrala Băncilor Populare și Cooperativele de producție și consum	1.942,961.426
Casele de împrumut pe gaj agricultorilor	207,415.406
Conturi curente	2.523,880.026
Datoria Statului	10.678,975.705

Efecte publice	280,795.698
Imobile	326,016.698
Conturi de valori	1.142,346.728
Conturi diverse	3.249,954.324
Totalul activelor	38.358,880.779

Pasiv

Capital	100,000.000
Fonduri de rezervă diverse	656,945.111
Bilete B. N. R. în circulațiune	21.479,370.366
Beneficiul net al semestrului I	62,468.925
Conturi curente și recepise la vedere	1.531,121.345
Conturi diverse	4.795,976.557
Ministerul Finanțelor.—Bonuri de tezaur	6.623,713.333
Ministerul Finanțelor.—Fond de lichidare	2.837,568.550

Efecte și alte valori de restituit

Efecte și alte valori în depozit și păstrare	1.637,236.491
Bonuri de tezaur în gaj p. Imprum. Statului	6.609,620.000
Efecte și alte valori în gaj	4.598,856.018

Taxa: {	Scout	6 ⁰ / ₁₀
	Dobânda	7 ⁰ / ₁₀

Cursul Valorilor la București

la 13 Decembrie 1928.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	80—85
Scris Rurale	5	59—59 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	57—57 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	55 ³ / ₄ —56 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	76—77
Imprumutul Unirii 1919	—	63—63 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	64—64 ¹ / ₂
Renta împroprietăririi	5	57 ¹ / ₄ —57 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12050—12100
Marmorosch Blank & Cie	500	1500—1510
Românească	500	1100—1120
„ pui	500	970—980
De Scout	500	430—435
Comerc. Română	500	2250—2300
Credit Român	500	1160—1180
Generală	500	800—810
Viticola	500	470—480
Comerț Craiova	500	975—1000
Com. Ital. și Rom.	500	825—850
Albina Sibiu	500	1100—1150

	Val. nom.	Cursul
Carpaților	500	400—410
Franco-Română	500	340—350

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7300—7400
Națională	500	1050—1100
Generală	500	2700—2750
Agricola	500	1150—1200
Steaua României	500	1200—1220
Prevederea	200	700—800
Soc. Urania	1000	2200—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1790—1800
Astra Română	500	3160—3200
Speranța opt.	500	1275—1300
Speranța pui	500	720—750
Petrol Blok	500	380—390
Petrolul Rom. opt.	500	865—880
Petrolul Rom. (pui)	500	500—525
I. R. D. P. opt.	500	530—540
I. R. D. P. III vărs.	500	420—450
Concordia	250	1675—1725
Creditul Minier	500	1110—1115

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	840—850
C. Tramv. Buc.	500	1150—1160
Govora-Călimănești purtător	200	210—230
Govora-Călimănești nom.	200	210—230
Cartea Românească	500	400—405
Creditul Technic purt.	500	500—510
Creditul Technic nom.	500	500—510
Letea opt.	500	1020—1030
Clădirea Românească	500	915—920
Mica ex. cup.	500	710—720
Carpatina	500	1010—1020
Credit Industrial	1000	1030—1040

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167.00—167.50
Sterline	814—818—
Lirete	8.75—8.85
Cor. cehe	4.95—5.—
Franci francezi	6.72—6.78
Franci belgieni	4.65—4.70
Franci elvețieni	32.50—33.—
Mărci germane	39.75—40.—
Zloți	19.00—19.50
Șilingi austr.	23.75—24.—
Pengő	29.25—29.50
Dinari	2.93—2.96
Leva	1.22—1.24
Drachme	2.14—2.18
Lire otomane	86.00—87.—
Napoleon	660—665.—